אלול ב

א. דער חודש אלול, ווי באַוואוסט, איז מחבר דעם פאַרגאַנגענעם און דעם קומענדיקן יאָר. און דערפאַר איז די עבודה אין אלול אַ צווייענדיקע: א) דער חשבון צדק אויף די מעשים פון פריערדיקן יאָר, תשובה טאָן אויף די מעשים לא טובים און דורכדעם מתקן און משלים זיין דעם פאַרגאַנגענעם יאָר. ב) די הכנה אויפן קומענדיקן יאָר דורך אַנעמען החלטות טובות וכו', און דורכדעם פאַרזיכערן אַ (כתיבה וחתימה טובה ל)שנה טובה ומתוקה.

וויבאַלד אַז די שמות החדשים (ניסן, אייר וכו') זיינען נעמען וואָס תורה [1] באַנוצט זיי (ביז אַז כמה מהם — כולל דעם נאָמען אלול [2] — ווערן געבראַכט אויך אין תורה שבכתב [3]), איז פאַרשטאַנדיק, אַז זיי גיבן אַרויס דעם תוכן פנימי פון דעם חודש [4]; און עד"ז בענינו [5], אַז אין דעם נאָמען „אלול" זיינען מרומז די דערמאָנטע צוויי עבודות פון דעם חודש.

און דערפאַר געפינט מען צווישן די „רמזים" אין ווערט „אלול", אַז דער ווערט טיילט זיך אין צוויי חלקים (כדלקמן סעיף ב'), וואָס יש לומר, אַז די צוויי חלקים זיינען בהתאם צו די צוויי עבודות הנ"ל.

ב. פון די רמזים הנ"ל אין אלול:

א) דער ביאור פון כ"ק אדמו"ר הצ"צ [6], אַז אלול איז צונויפגעשטעלט פון צוויי ווערטער „לא" און „לו", וואָס „לא" (באל"ף) ווייזט אויף כתר, וואָס איז העכער פון השתלשלות, און „לו" (בוא"ו) אויף ז"א, השתלשלות.

[ווי ס'איז מבואר [7] אין דעם ענין פון „בכל צרתם לו צר" [8] — וואָס דער „כתיב" איז „לא (צר)" און דער „קרי" „לו (צר)" — אַז „לא צר" איז מצד כתר וואָס איז העכער פון השתלשלות, וואָס דאָרטן איז ניט תופס מקום דער ענין ומצב התחתונים, און דעריבער איז „בכל צרתם לא צר"; און „בכל צרתם לו צר" איז מצד ז"א, השתלשלות, וואו דער מצב וענין התחתונים האָט יא אַ תפיסת מקום].

און די שייכות פון די צוויי ענינים — „לא" (באל"ף) און „לו" (בוא"ו) — צו חודש אלול איז: אין חודש אלול זיינען מאיר די י"ג מדות הרחמים וואָס זיינען העכער פון השתלשלות — „לא" (באל"ף); אַבער די הארה פון די י"ג מדות איז אין אַזאַ אופן אַז זי ווערט נמשך אין השתלשלות (בבחי' פנימיות) — „לו" (בוא"ו).

ב) דער ביאור פון טאָטן [9]: דער שם

---

1) אף שעלו עמהם מבבל (ירושלמי ר"ה פ"א ה"ב) — ראה לקו"ש ח"ט ע' 296 ואילך ובהערות שם.

2) נחמ' ו, טו.

3) ראה ירושלמי שם.

4) כמו שם כל דבר שמורה על חיותו ותוכנו — שער היחוד והאמונה פ"א. או"ת להה"מ ד, סע"ב ואילך. ועוד.

5) להעיר ג"כ מהר"ת שנאמרו בשם אלול — הובאו ונתבארו בלקו"ש שם ע' 297 ואילך. ועוד.

6) אוה"ת ראה ע' תשצז.

7) אוה"ת לתהלים (יהל אור) ע' שסא. הובא בקיצור באוה"ת ראה שם.

8) לשון הכתוב — ישעי' סג, ט.

9) לקוטי לוי"צ אגרות ע' תו ואילך. ס"ע תי ואילך.

אלול איז צונויפגעשטעלט פון דעם וואָרט „או״ און צוויי למד״ן:

„או״ וויזט אויף מלכות (ווי עס שטייט אין זהר [10]), און די צוויי אותיות פון „או״ זיינען מרמז אויף די צוויי בחינות עיקריות פון מלכות [11]: דער אל״ף — כתר דמלכות, און דער וא״ו — דעת דמלכות;

די צוויי למד״ן וויזן אויף די „שלשים מעלות״ וואָס „המלכות נקנית״ [12] בהן, און היות אז דאָס וואָס „המלכות נקנית בשלשים מעלות״[12] — די המשכה עליונה וואָס ווערט נמשך אין מלכות — דאָרף זיך אויפטאָן אין ביידע בחינות הנ״ל פון מלכות, דערפאר איז דאָ א למ״ד סיי נאָכן אל״ף און סיי נאָכן וא״ו.

און די שייכות פון דעם ענין צו חודש אלול איז: דער חורבן הבית שבחודש אב רירט אָן (בעיקר) אין ספירת המלכות, און אין די ימי הרצון פון חודש אלול (וואָס קומט גלייך נאָך חודש אב) פאָנאַנדט זיך אָן דער בנין המלכות.

ג. דער קשר צווישן דעם ביאור פון טאָטן און דעם פירוש פון צ״צ איז [ניט נאָר וואָס אין ביידע פירושים ווייזט דער אל״ף אויף כתר וואָס איז העכער פון השתלשלות, און דער וא״ו אויף דער המשכה בפנימיות (ז״א (כפירוש הצ״צ) אדער „דעת״ — וואָס איז „מפתחא דכליל שית״ [13] — נאָר] אויך בנוגע די ווערטער „לא״ און „לו״, וואָס ווערן אָפגעטייטשט אין ביאור פון צ״צ:

דער טעם פאַרוואָס די צוויי בחינות עיקריות פון מלכות זיינען „כתר דמלכות״ און „דעת דמלכות״, איז דער טאָטע מבאר [14]: צום אַלעם ערשטן מוז זיין דער ענג ורצון אין ענין המלוכה — וואָס דאָס איז „כתר דמלכות״ (כידוע אז כתר איז ענג ורצון); וויבאַלד אַבער אז „אין מלך בלא עם״ [15], דאַרף זיך דער מלך מצמצם זיין און צוטראָגן צום עם, וואָס דאָס איז דעת דמלכות.

דער חילוק צווישן די צוויי בחינות איז: מצד „הענג והרצון למלוך״ [14] איז נאָך דער מלך אינגאַנצן אָפגעטראָגן פון דעם עם, דאָ איז נרגש זיין רוממות והתנשאות, און דעריבער איז אין דעם דער עם ניט תופס מקום;

משא״כ די דרגא פון דעת דמלכות, וואָס איז ווי דער מלך טראָגט זיך צו צום עם און פירט אָן מיט זיי (דורך די חוקי המלך וכו׳) — דאָרט רירט אָן די הנהגה פון עם.

און דאָס איז די שייכות פון דעם ביאור פון טאָטן מיטן פירוש פון צ״צ (אז דער וואָרט אלול איז „לא״ און „לו״): אין דער בחינה פון כתר דמלכות, וואו מעשה התחתונים זיינען ניט תופס

---

10) ח״ג כג, ב. וראה לקולוי״צ שם (ע׳ תז) ביאור השייכות של פירוש תיבת „או״ • לספירת המלכות.

11) ההכרח שגם האותיות דתיבת „או״ שייכות למלכות (ולא רק מצד פירוש התיבה, כבהערה הקודמת) — יש לומר, כי מכיון שפירוש כללות התיבה בא ע״י צירוף אותיות אלו, עכצ״ל שגם האותיות של התיבה יש להן שייכות לתוכן התיבה: ובעניננו: אם האותיות א״ו לא הי׳ להן שייכות למלכות, הי׳ משתנה גם הפירוש דתיבת „או״.

12) אבות פ״ו מ״ה (לגירסת אדה״ז — מ״ו).

13) לקו״ת ואתחנן ו, ריש ע״ד ואילך (וש״נ).

14) לקולוי״צ שם ע׳ תח.

15) בחיי וישב לח, ל. כד הקמח ע׳ ר״ה (ב). ס׳ החיים ס׳ גאולה וישועה פ״ב. עמק המלך שער שעשועי המלך רפ״א. שער היחוד והאמונה רפ״ז. — וראה פדר״א פ״ג.

•) בהגהת הרח״ו (לזהר שם) ומאו״א (א, מה) — דאו גימטריא ז׳, היא נוקבא (ספירה ה)שביעית. אבל ביאור זה אינו מספיק, כי „למה מספר הד׳ הוא באותיות א״ו דוקא. ולא באות ד׳ הרומז ג״כ על מלכות. או באותיות אחרות שיעלה מספרם ד״ (לקולוי״צ שם).

מקום, איז „בכל צרתם לא צר"; משא"כ אין דער דרגא פון דעת דמלכות — דארט זיינען זיי יע תופס מקום, ס'איז „בכל צרתם לו צר".

ד. בהתאם צו די צוויי ענינים הנ"ל אין אלול זיינען, בכללות, די צוויי אופני עבודה פון חודש אלול — דער תיקון אויף שנה שעברה און די הכנה לשנה הבאה:

דער עיקר [16] העבודה פון ראש השנה איז צו פועל זיין דעם „תמליכוני עליכם" [17], די „הכתרה" פון אויבערשטן, מעורר זיין די התנשאות עצמית וואו מעשה התחתונים האבן ניט קיין תפיסת מקום, כנ"ל;

און דאס איז דער טעם וואס מען זאגט דאן „יבחר [18] לנו את נחלתנו גו", וויל דער „תמליכוני" אויף אידן איז (ניט מצד זייער עבודה אין תומ"צ, נאר) מצד דער בחירה חפשית דלמעלה, מצד דעם וואס נשמות ישראל זיינען מושרש אין עצמות — נאר העכער ווי דער שורש פון תורה ומצוות [19] [וואס דעריבער זאגט דער אויבערשטער „להחליפם באומה אחרת איני יכול" [20], ניט קוקנדיק אויף זייער מצב אין עבודת התומ"צ], און דאס ווערט אויפגעטאן דורכדעם וואס אידן זיינען ביי זיך מעורר דעם ביטול פנימי שמצד עצם הנשמה.

אבער דער תיקון אויף שנה שעברה איז דורך חשבון צדק אין דער עבודה פון תומ"צ — ווי אזוי מען האט אויסגעפירט די חוקי המלך — וואס דאס איז פארבונדן מיט דער בחינה אין מלכות ווי עס איז בהתחברות מיטן עם.

ה. וויבאלד אז „אלול" איז איין ווארט, איז מובן, אז דער „לא" און „לו" פון אלול (זיינען ניט קיין באזונדערע ענינים, נאר זיי) זיינען באופן, ווי דער לשון פון צ"צ [6] — „באלול מתחבר לו לא".

דער ביאור בזה:

דער חשבון צדק אויף שנה שעברה — דער „לו" פון אלול — איז פאר־בונדן מיט תשובה אויף די מעשים לא טובים ותיקונם, און די סליחה וכפרה אויף די מעשים לא טובים נעמט זיך פון די י"ג מדות הרחמים שלמעלה מהשתלשלות — „לא" דאלול — וואס דוקא דערפאר וואס דארטן רירן ניט אן מעשה התחתונים, ווערט פון דארט נמשך כפרה ותיקון אויף חטא וחסרון אין מעשה התחתונים און אין דער עבודה פון תומ"צ [21].

און אזוי אויך לאידך גיסא — דער „תמליכוני עליכם" פון ראש השנה, דאס וואס אידן זיינען מכתיר דעם אויבערשטן אלס מלך, וואס דאס איז די בחינה פון מלכות וואו דער עם האט ניט קיין תפיסת מקום („לא"), כנ"ל — איז די כוונה אין דעם, אז דאס זאל ברענ־גען צו דער עבודה פון תומ"צ, צו אפ־היטן בשלימות די חוקי המלך („לו"),

וואס דורכדעם טוט מען אויף אז דער „יבחר לנו" בראש השנה בלייבט ניט העכער פון השתלשלות („לא"), נאר דאס ווערט נתגלה למטה („לו") אין א כתיבה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה לכל אחד ואחת מישראל בטוב הנראה והנגלה למטה מעשרה טפחים.

(משיחת ש"פ ראה תשל"ג)

16) בהבא לקמן — ראה בארוכה לקו"ש ח"ד שיחה לראש השנה. לקמן ע' 282, 350 ואילך.

17) ר"ה טז, סע"א. לד, ב.

18) תהלים מז, ה.

19) ב"ר פ"א, ד. תדבא"ר ספי"ד.

20) פתיחתא דרות רבה ג. וראה פסחים פז, סע"א. ועוד.

21) לקו"ת אחרי כו, סע"ג. ובכ"מ.